

Ministerul Dezvoltării
Regionale și Construcțiilor

Agencia de Dezvoltare
Regională Sud

RAPORT privind implementarea Planului de activitate pentru perioada ianuarie - iunie 2014

CUPRINS

Abrevieri și Acronime.....	2
Introducere	4
Sumar executiv	5
Domeniul de activitate 1: PLANIFICARE STRATEGICĂ ȘI PROGRAMARE	7
Planificare regională sectorială.....	8
1.2 Planificare regională în sectorul eficiență energetică (EE) a clădirilor publice	8
1.3 Planificare regională în sectorul aprovizionare cu apă și canalizare (AAC).....	8
1.4 Planificare regională în sectorul Drumuri Regionale și Locale (DRL).....	9
Planificarea regională în sectorul de management al deșeurilor solide (MDS) în RDS	9
Acordarea suportului complementar sectorului privat	10
1.5 Îmbunătățirea POR Sud 2013-2015.....	10
1.6 Elaborarea studiilor de fezabilitate pentru RDS.....	11
1.7 Acordarea asistenței APL de nivel II în actualizarea strategiilor de dezvoltare socio-economică	12
1.8 Planificarea activităților ADR Sud	13
1.9 Monitorizarea, evaluarea și raportarea asupra implementării SDR Sud 2010-2016, POR Sud 2013-2015 și a planului anual 2014.....	13
Domeniul de activitate 2 : MANAGEMENTUL PROIECTELOR DE DEZVOLTARE REGIONALĂ	15
2.1. Planificarea, organizarea și administrarea procedurilor de achiziții publice pentru proiecte	15
2.2. Implementarea proiectelor de dezvoltare regională	16
2.3. Asigurarea unui management financiar eficient în implementarea proiectelor	18
2.4. Monitorizarea, evaluarea și raportarea asupra proiectelor implementate în RDS	18
2.5. Atragerea investițiilor pentru proiectele din POR Sud 2013-2015.....	19
Domeniul de activitate 3: DEZVOLTARE ȘI COOPERARE	20
3.1. Promovarea potențialului de dezvoltare a RDS.....	20
3.2 Consolidarea capacităților actorilor de dezvoltare regională	21
Dezvoltarea capacităților specialiștilor ADR Sud	22
Dezvoltarea capacităților actorilor de DR (CRD, APL, sectorul privat, ONG, etc.).....	22
Dezvoltarea capacităților prestatorilor de servicii în sectorul AAC.....	23
3.3 Consolidarea relațiilor de cooperare transfrontalieră și transnațională	23
Vizite de studiu în cadrul proiectelor internaționale	25
Vizita de studiu în cadrul proiectului CO-WANDA.....	25
Vizita de studiu în România	26
Domeniul de activitate 4. COMUNICARE ȘI TRANSPARENȚĂ.....	27
Domeniul de activitate 5. ACTIVITATE OPERAȚIONALĂ.....	29
5.1 Planificarea și utilizarea eficientă a surselor financiare destinate activității operaționale ale agenției	29
5.2 Asigurarea secretariatului CRD Sud	30
Concluzii	31

ANEXE

- Anexa 1.** Notă informativă privind executarea bugetului ADR Sud pentru perioada ianuarie - iunie 2014
- Anexa 2.** Executarea bugetului (cheltuieli și economii) pe surse de finanțare ale ADR Sud pentru perioada ianuarie - iunie 2014
- Anexa 3.** Lista indicatorilor de progres în dezvoltarea regională ai ADR Sud în ianuarie - iunie 2014
- Anexa 4.** Raport privind monitorizarea mijloacelor financiare pe proiecte în implementare pentru perioada ianuarie - iunie 2014

Abrevieri și Acronime

AAC	Aprovizionarea cu Apă și Canalizare
AAP	Academia de Administrare Publică
ACD	Agenția Cehă pentru Dezvoltare
ADA	Agenția Austriacă pentru Dezvoltare
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AEE	Agenția pentru Eficiență Energetică
AMAC	Asociația Moldova Apă – Canal
APDM	Compania Națională Administrația Porturilor Dunării Maritime Galați
APL	Administrația Publică Locală
AȘM	Academia de Științe a Moldovei
BNS	Biroul Național de Statistică
CCI	Camera de Comerț și Industrie
CIM	Cooperare Inter-municipală
CC-WARE	Reducerea Vulnerabilităților Resurselor de Apă în Condițiile Schimbărilor Climatice
CNCDR	Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale
CO-WANDA	Convenție pentru Managementul Deșeurilor pentru Navigația interioară pe Dunăre
CPP	Concept de Proiect Posibil
CPS	Comitetul pentru Planificare Strategică
CPV	Concept de Proiect Viabil
CR	Consiliul Raional
CRD	Consiliul Regional pentru Dezvoltare
DGDR	Direcția Generală Dezvoltare Regională
DR	Dezvoltare Regională
DRL	Drumuri Regionale și Locale
DUP	Documentul Unic de Program
EE	Eficiența Energetică
EIMÎ	Evaluarea Impactului asupra Mediului Înconjurător
FNDR	Fondul Național de Dezvoltare Regională
GIZ	Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei
GL	Grup de Lucru
GLRS	Grup de Lucru Regional Sectorial
GOPA	Agenția pentru Organizare, Planificare și Educație
IEG	Institutul de Ecologie și Geografie
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
ÎM	Întreprindere Municipală
MBR	Monitorizare bazată pe rezultate

MDL	Lei moldovenești
M&E	Monitorizare și Evaluare
MDRC	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
MDS	Managementul Deșeurilor Solide
MM	Ministerul Mediului
MIEPO	Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova
MSPL	Modernizarea Serviciilor Publice Locale
ONG	Organizație Non – Guvernamentală
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
POR	Planul Operațional al Regiunii
PRS	Program Regional Sectorial
RDS	Regiunea de Dezvoltare Sud
RM	Republica Moldova
SA	Societate pe Acțiuni
SCSP	Suport complementar sectorului privat
SDR	Strategia de Dezvoltare Regională
SDSE	Strategia de dezvoltare socio-economică
SF	Studiu de Fezabilitate
SIDA	Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională
SNDR	Strategia Națională de Dezvoltare Regională
SSVEPC	Serviciul de Stat pentru Verificare și Expertizare a Proiectelor de Construcții
SUERD	Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării
TdR	Termeni de Referință
UE	Uniunea Europeană

Introducere

Regiunea de Dezvoltare Sud (RDS) este un subiect al dezvoltării regionale care determină cadrul de planificare, evaluare și implementare a politicii de dezvoltare regională în partea de sud a țării.

În componența RDS intră 8 raioane: Cahul, Cantemir, Cimișlia, Căușeni, Basarabeasca, Leova, Taraclia și Ștefan-Vodă.

Suprafața totală a regiunii este de 7379 km² sau 24,2% din suprafața totală a țării. Populația regiunii este de 536,0 mii persoane (conform situației din 01.01.2013). 75% din populația regiunii locuiește în mediu rural. Din regiune fac parte 187 administrații publice locale de nivelul I și 8 administrații publice locale de nivelul II, care cuprind 284 localități rurale și 10 orașe.

Centrul administrativ al RDS este or. Cimișlia.

Cadrul instituțional al RDS este reprezentat de Consiliul Regional pentru Dezvoltare Sud (CRD Sud) și Agenția de Dezvoltare Regională Sud (ADR Sud).

CRD Sud este o structură funcțională deliberativă la nivelul regiunii de dezvoltare, constituită pentru coordonarea și promovarea obiectivelor politicii de dezvoltare regională la nivel local. CRD Sud întrunește 32 membri, reprezentanți ai APL de nivel I și II din cele 8 raioane ale RDS, reprezentanți din rândul antreprenorilor și activiștilor societății civile din regiune.

ADR Sud este o instituție publică, non-profit, cu personalitate juridică, care funcționează în domeniul dezvoltării regionale și care reprezintă executivul CRD Sud.

ADR Sud are rolul de a contribui la dezvoltarea durabilă și echitabilă a întreg teritoriul regiunii, urmărind înlăturarea dezechilibrelor dintre diferite zone ale acesteia în favoarea locuitorilor ei.

Principalul document care identifică prioritățile și măsurile de implementare a politicii de dezvoltare regională în cadrul RDS este **Strategia de dezvoltare regională Sud 2010-2016**, care cuprinde 4 domenii majore de intervenție:

- *reabilitarea infrastructurii fizice;*
- *diversificarea economiei și susținerea dezvoltării sectorului privat;*
- *îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice;*
- *sporirea eficienței energetice și utilizarea surselor de energii regenerabile.*

Planul Operațional Regional Sud (POR Sud) reprezintă planul de implementare a Strategiei de dezvoltare regională, prevăzut pentru o perioadă de 3 ani. POR conține programe, proiecte și activități prioritare.

Planul anual de activitate al ADR Sud este un document de planificare pe termen scurt, compus din activități, care fiind realizate, asigură implementarea POR și a SDR Sud.

ADR Sud, raportează despre implementarea obiectivelor stabilite în Planul anual de activitate, de două ori pe an, pentru semestrul I a anului în curs și pentru activitatea anuală, elaborând în acest sens rapoarte, care sunt prezentate Consiliului Regional pentru Dezvoltare, Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și sunt plasate pe pagina oficială a agenției pentru a asigura vizibilitatea și transparența în activitatea agenției.

Sumar executiv

Prezentul raport este o trecere sumară în revistă a principalelor activități realizate de ADR Sud în perioada ianuarie – iunie 2014 conform planului de activitate aprobat, precum și a rezultatelor obținute în această perioadă.

Activitatea agenției în perioada de referință a fost îndreptată spre realizarea cu succes a SDR Sud ca parte integrantă a politicii de dezvoltare regională a Republicii Moldova.

Pentru atingerea obiectivului general stabilit în SDR Sud, care prevede **dezvoltarea unei regiuni prospere cu o creștere economică echilibrată pe teritoriul RDS**, în semestrul I 2014, ADR Sud și-a desfășurat activitatea în următoarele domenii, stabilite în planul anual de activitate:

1. *Planificare strategică și programare;*
2. *Managementul proiectelor de dezvoltare regională;*
3. *Dezvoltare și cooperare;*
4. *Comunicare și transparență;*
5. *Activitate operațională.*

Mobilizându-și eforturile, ADR Sud, cu suportul partenerilor internaționali de dezvoltare, în cooperare cu partenerii regionali/locali, ghidată de politicile și deciziile CRD Sud, în coordonare cu ordonanțele și recomandările DGDR din cadrul MDRC au conlucrat în direcția îndeplinirii sarcinilor stabilite **pentru I semestru 2014** și a obținut următoarele **rezultate**:

În domeniul planificării strategice:

- 2 programe regionale sectoriale pe domeniile EE și AAC elaborate și aprobate de CRD Sud;
- 8 CPP în domeniul EE din RDS elaborate și propuse spre aprobare comisiei interministeriale;
- 8 idei de proiecte în domeniul AAC din RDS prioritizate pentru elaborarea CPP;
- 1 Comitet pentru Planificare Strategică (CPS) în RDS creat, funcțional;
- 1 grup regional sectorial în sectorul DRL creat, funcțional;
- 1 grup regional sectorial în sectorul SCSP creat, funcțional;
- 1 studiu de fezabilitate în sectorul AAC pentru raionul Cahul elaborat;
- 3 studii de fezabilitate în domeniul MDS pentru 3 subregiuni din RDS în curs de elaborare;
- SDSE a raionului Leova, capitolul AAC, în curs de elaborare;
- Analiza socio-economică a RDS, parte componentă a SDR Sud 2020 în curs de elaborare.

În domeniul managementului proiectelor:

- 15 licitații publice în cadrul a 6 proiecte investiționale desfășurate;
- încheiate contracte în valoare totală de 114,05 mln. lei;
- 1 proiect investițional finalizat;
- 13,6 km de drum construit (r-le Cimișlia și Ștefan – Vodă);
- peste 20 mii locuitori din RDS au acces la drumuri bune.

- 28,4mln. lei valorificați pentru implementarea proiectelor:
  - ✓ 66,75 % din planul de finanțare pentru semestrul I 2014;
  - ✓ 63,75% din planul anual 2014 de finanțare ;
- Cadrul Logic și Matricea riscurilor elaborate pentru proiectul pilot AAC Cahul.

În domeniul dezvoltării și cooperării:

- 1 Memorandum de Înțelegere încheiat cu Academia de Științe a Moldovei (AȘM) privind colaborarea în domeniul îmbunătățirii factorilor de mediu în RDS;
- 1 Raport tehnic pentru RM privind Convenția Internațională a Deșeurilor Navale pe Dunăre elaborat în cadrul proiectului CO-WANDA;
- Încheiată Declarația de Interes ca Partener Strategic asociat în cadrul proiectului CC-WARE „Reducerea vulnerabilității resurselor de apă în condițiile schimbărilor climatice”, Europa de Sud – Est 2007-2013;
- În proces de definitivare proiectul “Consolidarea capacităților actorilor locali și regionali în aplicarea instrumentelor de dezvoltare socio-economică echilibrată în Regiunea Sud” finanțat de către ACD;
- 1 Ghid turistic „Vizitează RDS” în curs de elaborare.

În domeniul consolidării capacităților actorilor de dezvoltare regională:

- 1 program de dezvoltare a capacităților ADR Sud pentru anul 2014 elaborat;
- 1 program de dezvoltare a capacităților operatorilor de servicii AAC elaborat;
- 43 cursuri de instruire urmate de specialiștii ADR Sud;
- 661 reprezentanți ai APL,ONG, CRD și alți actori regionali instruiți;
- identificate necesitățile de instruire și tematica pentru seminarele ToT (Formare Formatori) în cadrul subcomponentei „Suport complementar sectorului privat” (SCSP).

În domeniul comunicării eficiente și asigurării transparenței activității ADR Sud:

- 116,0 mii accesări ale paginii Web a ADR Sud;
- 76 materiale în mass-media locală și națională scrise/difuzate;
- 6 buletine informative electronice elaborate, cca 600 beneficiari;
- 8 panouri informative din incinta CR actualizate periodic;
- 1 eveniment „Ziua Europei” în RDS desfășurat
- 1 campanie de conștientizare „Apă de calitate la tine în localitate” desfășurată cu succes în raionul Cahul.

În domeniul asigurării unui management operațional eficient al ADR:

- 2 ședințe CRD convocate și desfășurate cu succes;
- 9 proiecte de decizie aprobare în cadrul ședințelor CRD;
- 4 membri noi, incluși în componența CDR Sud.

Domeniul de activitate 1: PLANIFICARE STRATEGICĂ ȘI PROGRAMARE

1.1. Inițierea procesului de elaborare a SDR Sud 2020

Strategia de Dezvoltare Regională (SDR) pentru Regiunea de Dezvoltare Sud reprezintă un document de politici publice, care are în vizor etapa de dezvoltare pe termen mediu (7 ani) a regiunii de dezvoltare.

Elaborată în anul 2009 și actualizată în anul 2012, SDR Sud are stabilit termenul de acțiune 2010-2016. Ținând cont de aspirațiile europene ale R Moldova și de dorința de a accesa fondurile oferite de UE, a fost necesar de a aduce în concordanță termenele de planificare pentru cadrul bugetar național cu cel al UE. În acest sens MDRC a lansat procesul de elaborare a SNDR 2020 și a strategiilor regionale de dezvoltare 2020.

ADR Sud a elaborat și aprobat în ședința Consiliului Regional pentru Dezvoltare Sud din 11 februarie 2014, Planul de acțiuni privind elaborarea SDR Sud 2020 și Regulamentul Comitetului pentru Planificare Strategică(CPS) din RDS, structură creată pentru a asigura procesul participativ de elaborare și consultare a documentului.

Pentru anul 2014, ADR Sud și-a propus să realizeze, în primă etapă, analiza socio-economică a RDS, să elaboreze analiza SWOT și în baza acesteia să stabilească viziunea și obiectivele de dezvoltare ale Regiunii de dezvoltare Sud până în anul 2020.

Etapele parcurse în procesul de elaborare a SDR Sud 2020 în perioada de raportare:

- elaborarea și aprobarea Planului de acțiuni privind elaborarea SDR Sud 2020 și a Regulamentului de organizare și funcționare a CPS(decizia CRD Sud nr.1/03 din 11.02.2014);
- constituirea Comitetului pentru Planificare Strategică, organizarea și desfășurarea primei ședințe (PV nr.1 din 12 iunie 2014);
- elaborarea și coordonarea cu MDRC și CPS a structurii SDR Sud 2020;
- studierea documentelor de politici naționale, inclusiv sectoriale, pe domeniile de analiză stabilite, și a strategiilor celor 8 raioane din componența RDS.
- identificarea și stocarea în baza de date creată de ADR a unui șir de materiale (studii, cercetări, publicații, articole) care vor fi utile în procesul de elaborare a profilului socio-economic al RDS;
- stabilirea, colectarea și stocarea în baza de date creată de ADR a indicatorilor cantitativi și calitativi necesari în procesul de analiză;

Prima ședință a CPS în RDS

Urmează în perioada imediat următoare elaborarea de către specialiștii ADR Sud a compartimentului ”Analiza socio-economică a regiunii de dezvoltare” din SDR Sud 2020 și consultarea acesteia cu membrii CPS la fiecare etapă de elaborare a acestuia.

Planificare regională sectorială

Inițiat la finele anului 2012, procesul de elaborare a programelor regionale sectoriale pentru Regiunea de Dezvoltare Sud este susținut financiar și tehnic de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în cadrul proiectului “Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” (MSPL), domeniul de intervenție II, creat în baza cofinanțării din partea Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (SIDA).

Acest domeniu de intervenție al proiectului își propune să ofere asistență agențiilor de dezvoltare regională în elaborarea programelor regionale sectoriale în domeniile: eficiență energetică (EE), alimentare cu apă și de canalizare (AAC), managementul deșeurilor solide (MDS) și drumuri regionale și locale (DRL) și, ulterior, elaborarea în baza acestora a conceptelor de proiecte investiționale.

Pentru a asigura procesul participativ în elaborarea programelor regionale sectoriale au fost create la nivel de regiune patru grupuri de lucru regionale sectoriale, în componența cărora au intrat reprezentanți ai APL de nivelul I și II din regiune, reprezentanți ai întreprinderilor municipale ”Apă - canal”, specialiști din cadrul ADR Sud, funcționari din cadrul ministerelor de specialitate, etc. Grupurile de lucru sectoriale vin să asigure o planificare integrată pentru sectorul respectiv, prin corelarea obiectivelor stabilite în documentele de politici de nivel național și regional cu necesitățile locale.

1.2 Planificare regională în sectorul eficiență energetică (EE) a clădirilor publice

Elaborat și consultat public în decembrie 2013, proiectul Programului regional sectorial (PRS) în domeniul EE pentru RDS a fost propus spre aprobare și aprobat de CRD Sud în ședința ordinară din 11 februarie 2014 (decizia CRD Sud nr.1/01 din 11.02.2014).

Vizite în teren pentru verificarea consumului energetic al clădirilor

În procesul de implementare a PRS în domeniul EE, comisia interministerială și grupul de lucru regional sectorial, au agreeat lista conceptelor de proiecte posibile din RDS, 8 CPP (1 per raion).

În perioada de raportare au fost organizate 8 vizite în teren pentru expertizarea clădirilor publice selectate, inclusiv a consumului de energie. La data de 6 mai, în cadrul atelierului de lucru desfășurat la Cimișlia, experții GIZ au prezentat membrilor GL metodologia de dezvoltare a conceptelor de proiecte posibile (CPP) în concepte de proiecte viabile (CPV) și în ultimă instanță în proiecte gata pentru finanțare (PPF).

Actualmente sunt în proces de elaborare 8CPP, câte 1 pentru fiecare raion din RDS. Ședința interministerială în cadrul căreia vor fi selectate CPP, care ulterior vor fi dezvoltate în CPV, se planifică a se desfășura în luna august curent.

1.3 Planificare regională în sectorul aprovizionare cu apă și canalizare (AAC)

În continuarea activităților realizate în anul 2013 în vederea elaborării PRS și a conceptelor de proiecte în sectorul AAC, în perioada ianuarie-iunie 2014 ADR Sud a realizat următoarele:

- au fost organizate și desfășurate 3 atelierele de lucru (18 februarie, 6 martie și 6 mai 2014), în cadrul cărora membrii GL sectorial au discutat despre direcțiile principale de dezvoltare a serviciilor AAC în RDS, criteriile de identificare a CPP, profilul regional, alte subiecte de interes comun;
- colectate și expediate către GIZ, 13 idei de proiecte (din toate 8 raioane din RDS) și acordurile de parteneriat aferente fișelor;
- 9 CPP din RDS au fost prioritizate și incluse în lista CPP în sectorul AAC, care urmează a fi examinate de comisia inter-ministerială;
- Examinat de specialiștii agenției proiectul Programului regional AAC în RDS și înaintate propuneri de îmbunătățire;
- desfășurat la data de 17 iunie curent evenimentul de consultare publică a PRS de AAC în RDS, colectate propuneri de îmbunătățire, elaborat tabelul de sinteză a propunerilor cu recomandările de rigoare;
- PRS de AAC din RDS prezentat și aprobat de CRD Sud în ședința ordinară din 19 iunie 2014 (decizia CRD Sud nr. 2/01 din 19.06.2014).

Atelier AAC - consultații pentru identificarea ideilor de proiect

1.4 Planificare regională în sectorul Drumuri Regionale și Locale (DRL)

Ca o continuare a procesului de elaborare a Programelor Regionale Sectoriale în domeniile EE și AAC inițiat în anul 2012, ADR Sud cu suportul GIZ și-a extins aria de intervenție și a lansat în 2014 procesul de elaborare a PRS în domeniul DRL.

În baza dispozițiilor președinților de raioane și a directorilor S.A. „Drumuri” din RDS, a fost emis ordinul directorului agenției de constituire a grupului de lucru regional în sectorul DRL.

Pentru sectorul DRL, în perioada de raportare s-a reușit:

- organizarea și desfășurarea a 2 ateliere cu GL regional sectorial (4 martie și 8 mai 2014);
- colectarea de la autoritățile publice locale a chestionarelor cu date necesare în procesul de elaborare a PRS;
- elaborarea de către membrii GL a hărții drumurilor locale care se află la balanța APL;
- stabilirea prin consens a criteriilor de prioritizare a drumurilor regionale și locale pentru care vor fi elaborate CPP;
- elaborate și prezentate membrilor GL capitolele I și II din PRS privind analiza situației curente în sectorul DRL;

Atelier nr. 1 Planificare regională în sectorul DRL

Se propune ca pînă la finele lunii septembrie să fie elaborată versiunea preliminară a PRS în DRL, care, trecînd procedura de consultare publică, va putea fi propusă CRD Sud pentru aprobare.

Planificarea regională în sectorul de management al deșeurilor solide (MDS) în RDS

Ținînd cont de faptul, că RDS are elaborată propria Strategie de management integrat al deșeurilor solide, aprobată prin decizia CRD Sud nr.01/4 din 27.12.2011, nu a fost necesar, similar regiunilor

Nord și Centru, de a elabora PRS în acest domeniu. Astfel s-a trecut direct la elaborarea studiilor de fezabilitate în baza strategiei nominalizate.

Pentru a monitoriza acest proces la nivel de regiune a fost creat Grupul de lucru regional sectorial și 3 grupuri de lucru pe proiect, câte 1 pentru fiecare subregiune stabilite în strategie (detalii vezi în compartimentul 1.6).

Acordarea suportului complementar sectorului privat

Ca parte a contribuției pentru proiectul GIZ „MSPL”, prin intermediul Programului Pilot de Dezvoltare Regională al UE, a început implementarea în RDS a subcomponentei „Suportul complementar acordat sectorului privat” (SCSP).

Inițiativa dată are ca obiectiv consolidarea capacităților întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) din cele trei regiuni de dezvoltare, în scopul de a le pregăti să participe la licitațiile publice organizate de Agențiile de Dezvoltare Regională pentru proiecte de infrastructură (AAC, MDS, EE și DRL).

În acest scop, pe 23 mai curent a fost încheiat Memorandumul de Înțelegere între MDRC-ADR-CCI-GIZ, privind implementarea subcomponentei „Suportul complementar acordat sectorului privat”. Memorandumul prevede consolidarea capacităților în domeniul achizițiilor publice a grupurilor țintă: întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) și întreprinderi mixte care activează în RDS și care pot și doresc să participe la concursurile de selectare a operatorilor economici executanți ai lucrărilor de implementare a proiectelor investiționale, anunțate de ADR Sud. Vor fi instruiți și formatori delegați de către părțile memorandumului, care, la rândul lor, vor fi implicați în organizarea cursurilor de instruire în regiune.

Masa rotundă: Achiziții publice în sectorul SCSP

La data de 23 mai la sediul CCI Cahul s-a desfășurat prima ședință a grupului de lucru regional creat pentru această componentă. Tot în această zi s-a desfășurat și masa rotundă “Achiziții publice – oportunități și impedimente în cadrul implementării proiectelor investiționale de dezvoltare regională în Republica Moldova”. În cadrul mesei rotunde au fost discutate și analizate interesele și sugestiile reprezentanților sectorului privat pentru a fi luate în considerație de Grupurile de Lucru în activitățile ulterioare de planificare strategică. Au fost identificate necesitățile de instruire și tematicile pentru seminarele ulterioare la nivel regional. A fost inițiată procedura de elaborare a ghidului pentru contractanți cu privire la achizițiile publice.

1.5 Îmbunătățirea POR Sud 2013-2015

Planificată pentru a doua jumătate a anului 2014, această activitate presupune încorporarea programelor regionale sectoriale în POR Sud 2013-2015 și aprobarea la ședința CRD Sud a POR Sud 2013-2015 îmbunătățit. La ziua de azi avem deja elaborate și aprobate de CRD Sud 2 programe pentru sectoarele EE și AAC. Urmează, elaborarea și aprobarea de CRD Sud a programului regional pe drumuri, după care va fi actualizat POR Sud 2013-2015.

1.6 Elaborarea studiilor de fezabilitate pentru RDS

Elaborarea studiilor de fezabilitate în baza Strategiei regionale de gestionare integrată a deșeurilor solide în RDS

Conform strategiei de gestionare a deșeurilor solide în RDS, regiunea este divizată în trei subregiuni pentru prestarea serviciilor de management al deșeurilor solide. Pentru fiecare subregiune în parte este preconizată elaborarea unui studiu de fezabilitate:

Vizite în teren: Identificarea locației pentru depozitul regional DMS

Subregiunea 1: Leova – Cimișlia – Basarabeasca

Subregiunea 2: Căușeni – Ștefan Vodă

Subregiunea 3: Cantemir – Cahul – Taraclia

În subregiunea 1 și 2, studiile de fezabilitate vor fi elaborate cu suportul Agenției Cehe pentru Dezvoltare (ACD), iar în subregiunea 3, studiul de fezabilitate va fi elaborat cu suportul GIZ.

Realizările în acest domeniu în perioada ianuarie – iunie 2014 cuprind următoarele:

- organizarea evenimentului de lansare a procesului de elaborare a studiilor de fezabilitate în baza Strategiei de management integrat a deșeurilor solide din RDS (17 martie);
- emiterea ordinului de constituire a grupului de lucru pe proiect în sectorul MDS din RDS;
- colectarea, verificarea și analiza datelor în domeniul MDS prezentate de APL și operatorii de servicii din regiune;
- efectuarea a câte 2 vizite în teren la fiecare locație potențială pentru amplasarea depozitelor regionale din RDS;
- realizarea investigațiilor privind identificarea locațiilor preferate pentru amplasarea depozitelor;
- întocmit 1 raport preliminar în sectorul MDS din RDS;
- inițiat elaborarea Studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului Înconjurător (EIMÎ).

Se propune, pînă la finele anului 2014, finalizarea studiilor de fezabilitate pentru toate 3 subregiuni stabilite în strategie.

Elaborarea Studiului de Fezabilitate pentru proiectul „Construcția magistralei de aprovizionare cu apă din r. Prut Leova-Iargara”

Pentru implementarea proiectului "Construcția apeductului magistral Leova-Iargara", Guvernul Germaniei a alocat 2,5 mil. Euro, care ar putea fi valorificați pentru construcția infrastructurii de aprovizionare cu apă a raionului Leova. În acest context, este nevoie de a efectua un șir de activități, care prevăd: actualizarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Leova, capitolul ”Aprovizionarea cu apă și canalizare”, elaborarea Studiului de Fezabilitate privind serviciul de Aprovizionare cu Apă și Canalizare în raionul Leova și efectuarea „Studiului de suportabilitate a tarifului la apă”, ca parte componentă a studiului de fezabilitate.

În urma licitației din 5 iunie privind achiziționarea serviciilor pentru elaborarea studiului de suportabilitate a tarifului la apă, a fost încheiat contractul de achiziții publice cu CBS – AXA pentru a demara procesul de elaborare a studiului.

Conform termenilor de referință privind elaborarea studiului de fezabilitate, se preconizează de a finaliza acest proces până la data de 10 octombrie curent.

Elaborarea Studiului de fezabilitate cu privire la agregarea serviciului de alimentare cu apă și a opțiunilor de canalizare în raionul Cahul

Inițiat în anul 2013, studiul de fezabilitate privind Agregarea Serviciului Public de Alimentare cu Apa și de Canalizare a r-ului Cahul este elaborat cu suportul GIZ. Actualmente elaborarea SF Cahul este în curs de finalizare. APL din raionul Cahul au solicitat de a include în studiu analiza opțiunii tehnice care ar asigura alimentarea cu apă potabilă a Zonei Economice Libere Giurgiulești și o opțiune mai detaliată pentru Cluster-ul D, care include asigurarea r-ului Vulcănești cu apa din r-ul Prut. La moment, proiectul final al studiului este transmis pentru a fi tradus în limba română. Prezentarea studiului de fezabilitate consiliului raional Cahul este planificată pentru luna iulie 2014.

1.7 Acordarea asistenței APL de nivel II în actualizarea strategiilor de dezvoltare socio-economică

Promovarea armonizării Strategiilor de dezvoltare socio-economică a raioanelor din RDS cu programele regionale sectoriale

În cadrul atelierelor sectoriale (AAC, EE, MDS, DRL) și primei ședințe a Comitetului pentru Planificare Strategică (CPS) din RDS, desfășurată la data de 19 iunie curent, ADR Sud a recomandat autorităților publice locale de nivelul II din regiune de a actualiza strategiile raionale existente, consultând în acest sens, programele regionale sectoriale elaborate prin proces participativ. Ca parte componentă a acestor programe, sunt profilurile raionale sectoriale, unde sunt stabilite obiectivele țintă pentru dezvoltarea sectorului în raionul respectiv până în anul 2020.

La solicitarea APL, ADR Sud va facilita procesul de actualizare a strategiilor raionale și armonizarea acestora cu prevederile programelor regionale sectoriale. Această activitate se planifică pentru a fi realizată în trimestrul IV 2014.

Facilitarea procesului de actualizare a componentei AAC din Strategia de dezvoltare socio-economică (SDSE) a raionului Leova.

Actualizarea componentei AAC din SDSE a raionului Leova este o activitate comună a ADR Sud și a CR Leova, asistată financiar și logistic de GIZ în cadrul proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale în R. Moldova". Pentru RDS această activitate nu este o premieră. Astfel de asistență a fost acordată în anul 2012 și raionului Cahul.

În data de 6 martie curent în or. Leova a avut loc prima ședință de lucru în vederea organizării și planificării activităților privind actualizarea Strategiei de dezvoltare socio-economică (SDSE) a raionului Leova capitolul AAC. În cadrul ședinței, experții GIZ au prezentat și explicat planul de acțiuni, au fost stabilite rolurile și aportul fiecăreia din părțile implicate în proces, au fost prezentate chestionarele de colectare a datelor pentru actualizarea strategiei, discutate și alte subiecte care ar asigura realizarea în tocmai a obiectivelor propuse.

În perioada de raportare la acest compartiment s-a reușit:

- organizarea și desfășurarea a 4 ședințe ale grupului de lucru;
- colectarea datelor prin intermediul chestionarelor de la toate cele 25 primării existente în raionul Leova;
- realizarea analizelor de laborator a surselor de apă de pe teritoriul raionului;
- elaborarea analizei SWOT și stabilirea obiectivelor pentru dezvoltarea sectorului AAC în raionul Leova.

Se propune, pînă la finele tr.III 2014, de a finaliza elaborarea compartimentului AAC din SDSE a raionului Leova.

1.8 Planificarea activităților ADR Sud

Elaborarea și prezentarea către MDRC a planurilor lunare de activitate ale ADR Sud

Cu regularitate, MDRC este informat despre activitățile preconizate a fi realizate de ADR Sud prin intermediul planurilor lunare de activitate. Planurile prezintă acțiunile mai detaliate care urmează a fi realizate pe parcursul lunii, și reiese din planul anual de activitate al ADR.

Elaborarea și prezentarea către MDRC și CRD a Planului anual de activitate al ADR Sud pentru anul 2015

Activitatea planificată pentru realizare în trimestrul IV al anului 2014.

1.9 Monitorizarea, evaluarea și raportarea asupra implementării SDR Sud 2010-2016, POR Sud 2013-2015 și a planului anual 2014

Monitorizarea și evaluarea (M&E) strategiilor sau a programelor finanțate din surse publice este obligatorie. În toate aceste cazuri trebuie stabilit dacă programul atinge rezultatele scontate și dacă beneficiile obținute justifică investițiile realizate.

În timp ce Legea 438-XVI din 28.12.2006 cu privire la dezvoltare regională, atribuie ADR funcțiile de M&E a implementării SDR și POR, aceste funcții se reduc de fapt la monitorizare.

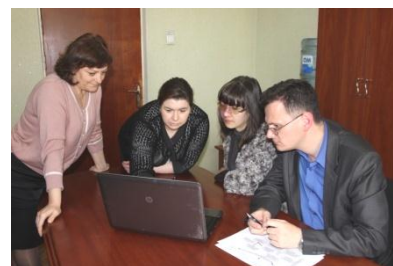
Progresul în implementarea POR Sud 2013-2015 și realizarea indicatorilor de produs și rezultat agregați pe programe a fost analizat în ianuarie 2014 odată cu finalizarea și prezentarea rapoartelor pe proiecte individuale implementate în 2013.

Despre realizarea activităților planificate, Ministerului îi sunt prezentate periodic rapoarte săptămânale, lunare, trimestriale, semestriale și raportul anual. Rapoartele semestrial și anual sunt prezentate CRD pentru informare. În perioada de raportare au fost elaborate și prezentate MDRC 25 rapoarte săptămânale, 6 rapoarte lunare și raportul anual 2013. Rapoartele semestriale și anual sunt plasate pe pagina oficială a ADR Sud pentru a asigura accesul persoanelor interesate la informație.

În anul 2013 GIZ a acordat suport MDRC și ADR în introducerea sistemului de M&E bazat pe rezultate, care de fapt s-a limitat doar la analiza situației existente în domeniu și la dezvoltarea capacităților specialiștilor instituțiilor în cauză pentru utilizarea în practică a acestui sistem.

Pentru anul 2014 ADR Sud s-a propus să participe la elaborarea cadrului metodologic și conceptual al M&E bazată pe rezultate în domeniul planificării și programării regionale, ce va permite pentru viitor monitorizarea implementării politicii de DR nu numai la nivel de proiecte, dar și la nivel de documente de politici regionale, SDR și POR.

Astfel, în primul semestru 2014 au fost organizate 2 ateliere de lucru pentru elaborarea modelului de monitorizare și evaluare bazate pe rezultate (MBR). A fost elaborat Cadrul logic și Matricea riscurilor pentru proiectul pilot AAC Cahul.

Atelier: Elaborarea modelului MBR pentru proiectul pilot AAC Cahul

Urmează de comun cu experții GIZ de a elabora indicatorii de monitorizare a SDR și POR Sud și de a stabili sistemul de M&E bazat pe rezultate la nivelul de documente de politici de DR în RDS.

Domeniul de activitate 2 : MANAGEMENTUL PROIECTELOR DE DEZVOLTARE REGIONALĂ

2.1. Planificarea, organizarea și administrarea procedurilor de achiziții publice pentru proiecte

Realizarea acestui obiectiv vine să asigure satisfacerea necesităților de bunuri, lucrări și servicii ale beneficiarilor în cadrul proiectelor în curs de implementare.

În acest context, agenția asigură respectarea Legii privind achizițiile publice nr.96 din 13.04.2007 și a actelor normative în vigoare la toate etapele de organizare și desfășurare a procedurilor de achiziții publice.

În perioada ianuarie-iunie 2014 au fost organizate și desfășurate 15 proceduri de achiziții publice pentru implementarea proiectelor aprobate spre finanțare în anul 2014:

Tabel 1. Achiziții publice pentru implementarea proiectelor în anul 2014

Nr.	Expunerea obiectului de achiziție	Procedura de achiziție aplicată	Cîștigătorul desemnat	Suma contractată MDL
1.	Lucrări de construcție a drumului de importanță regională - str. V. Spirin din or. Cahul	LP	SC „Tancrad” SRL	36 256 189,85
2.	Construcția apeductului magistral Leova - Filipeni-Romanovca	LP	SRL „Polimer Gaz Construcții”	3 642 007,00
3.	Responsabil tehnic pentru „Construcția apeductului magistral Leova - Filipeni-Romanovca”	VM	SC „Preant” SRL	30 957,00
4.	Lucrări de construcție a drumului local Sărățica Nouă-Tomaiul Nou, raionul Leova	LP	SRL „Acit Trans”	9 152 202,48
5.	Responsabil tehnic pentru „Lucrări de construcție a drumului local Sărățica Nouă-Tomaiul Nou, raionul Leova”	COP	ÎS „Serviciul Asistență Beneficiari la Obiectele Sociale”	86 945,92
6.	Reparația capitală a drumului L517 Antonești-Carahasani (km 0-6,8), raionul Ștefan Vodă (etapa I)	LP	SC „Nouconst” SRL	13 015 349,00
7.	Responsabil tehnic pentru „Reparația capitală a drumului L517 Antonești-Carahasani (km 0-6,8), raionul Ștefan Vodă (etapa I)”	COP	ÎS „Serviciul Asistență Beneficiari la Obiectele Sociale”	58 569,07
8.	Lucrări de construcție capitală a drumului L654 Ciadîr - Lunga – Taraclia	LP	SRL „Acit Trans”	43 897 067,00
9.	Responsabil tehnic pentru „Lucrări de	LP	ÎS „Serviciul	417 022,13

	construcție capitală a drumului L654 Ciadîr - Lunga – Taraclia”		Asistență Beneficiari la Obiectele Sociale”	
10.	Lucrări de reparație capitală a drumului de acces spre s. Cioburciu, raionul Ștefan Vodă	LP	SC „Nouconst” SRL	7 424 621,00
11.	Responsabil tehnic „Lucrări de reparație capitală a drumului de acces spre s. Cioburciu, raionul Ștefan Vodă”	COP	Andrei Rusnac	69 048,98
TOTAL				114 049 979,43

Ca recapitulare: în perioada ianuarie-iunie 2014 au fost organizate și desfășurate **15** proceduri de achiziții publice (**4** proceduri au fost efectuate REPETAT), în cadrul a **6** proiecte care urmează a fi implementate de ADR Sud în anul 2014. Din care, 5 proiecte noi, aprobate spre finanțare în anul 2014 și un proiect în continuare din 2013. Au fost încheiate contracte în valoare totală de 114, 05 mln. lei, inclusiv 113,4 mln. lei pentru lucrări de construcție și 0,65 mln. lei pentru contractarea responsabililor tehnici în cadrul proiectelor.

2.2. Implementarea proiectelor de dezvoltare regională

Unul din scopurile prioritare ale activității ADR Sud este implementarea cu succes a proiectelor de dezvoltare regională finanțate atât din FNDR cât și din alte surse identificate.

În anul 2014 ADR Sud și-a propus spre implementare în RDS 11 proiecte investiționale. Dintre care 8 proiecte cu finanțare din FNDR și 3 proiecte cu finanțare din surse externe (GIZ).

Pentru implementarea proiectelor cu finanțare din FNDR au fost alocați pentru anul 2014 prin decizia Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR) nr.13/13 din 20 decembrie 2013 - 44,5 mln. lei. Pentru proiectele cu finanțare externă, GIZ a rezervat suma de 65,03 mln. lei. Astfel, suma totală alocată în anul 2014 pentru implementarea proiectelor investiționale în RDS prin intermediul ADR Sud este de 109,53 mln. lei.

Întru asigurarea implementării cu succes a proiectelor investiționale în perioada ianuarie-iunie 2014 în acest domeniu au fost realizate mai multe activități, care au inclus:

➤ *Încheierea acordurilor de parteneriat* cu aplicanții în cadrul a 5 proiecte de dezvoltare regională implementarea cărora a început în anul 2014;

➤ *Elaborarea planurilor de implementare pentru proiectele aprobate spre finanțare în anul 2014*, activitate succedată de ședințe de lucru și vizite în teritoriu la locul realizării proiectelor. Planurile de implementare au fost ajustate ulterior la graficele de execuție a lucrărilor prezentate de către antreprenori în urma achizițiilor și aprobate de directorul agenției.

➤ *Elaborarea planurilor de finanțare pentru proiectele aprobate spre finanțare din FNDR*, a fost consultată metodologic de DGDR din cadrul MDRC. În semestrul I al anului 2014, în baza graficelor de execuție a lucrărilor a fost elaborat planul de finanțare pentru 8 proiecte aprobate spre finanțare;

➤ *Implementarea proiectelor aprobate spre finanțare.* Din suma totală de 44,5 mln. lei alocată din FNDR pentru anul curent, conform planului de finanțare 42,5 mln. lei urmau să fie valorificați în semestrul I al anului 2014. Gradul de valorificare a mijloacelor financiare alocate pentru perioada de raportare este de 66,7 la sută. Raportată la suma alocată pentru anul 2014 integral, gradul de valorificare constituie 63,7 la suta (vezi tabelul 2). Proiectele cu finanțare din sursele GIZ sunt la etapa de organizare și desfășurare a achizițiilor publice.

Tabel 2. Valorificarea mijloacelor financiare în cadrul proiectelor implementate în ianuarie – iunie 2014

								mii lei	
nr	Denumirea proiectului	Cost total al proiect	valorificat 2012-2013	Suma alocată, 2014		Valorificat semestrul I	Gradul de valorificare, %, în sem.I 2014 / față de		
				total	inclusiv semestrul I		planificat semestrul I	planificat anul 2014	
1	Reabilitatea zonei de odihnă și agrement "Lacul Sarat" or. Cahul	12 119,40	4 950,60	3 000,00	2 000,00	6,87	0,34	0,23	
2	Impulsionarea dezvoltării social-economice a localităților după cursul inferior a râului Nistru cît a celor din zona de stepă și încurajarea turismului în zona de frontieră prin renovarea drumului L-510 R-30 Ștefan Vodă - Talmaza	41 849,80	18 889,30	14 000,00	14 000,00	13 999,99	100,00	100,00	
3	Reconstrucția drumului Sagaidac - Porumbrei M3 (variantă asfaltată)	16 041,40	2 000,00	10 000,00	10 000,00	10 005,37	100,05	100,05	
4	Construcția apeductului magistral Leova-Hănăsenii Noi-Filipeni-Romanovca	9 983,11	0	4 500,00	4 500,00	364,20	8,09	8,09	
5	Reabilitarea și modernizarea drumului de importanță regională-str. V. Spirin, or.Cahul	46 821,50	0	3 000,00	2 000,00	297,85	14,89	9,93	
6	Construcția drumului local Sărățica Nouă-Tomaial Nou, rl. Leova	10 476,85	0	3 000,00	3 000,00	297,85	9,93	9,93	
7	Reabilitarea infrastructurii drumului în s.Carahasani	8 550,46	0	3 000,00	3 000,00	3 000,00	100,00	100,00	
8	Îmbunătățirea drumului L654 prin indermediul reparației capitale (Taraclia)	43 657,97	0	4 000,00	4 000,00	397,15	9,93	9,93	
	ADR Sud din contul FNDR	189 500,49	25 839,90	44 500,00	42 500,00	28 369,28	66,75	63,75	
Proiectele cu sursa de finantare GIZ									
9	Sistemul de canalizare in satul Rosu, r. Cahul	12 816,00	0	12 816,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
10	Constructia apeductului central Leova - Iargara	44 296,15	0	44 296,15	0,00	0,00	0,00	0,00	
11	Reabilitarea statiei de tratare a apei din Cahul	7 921,00	0	7 921,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	ADR Sud din contul GIZ	65 033,15	0	65 033,15	0,00	0,00	0,00	0,00	

➤ *Monitorizarea implementării proiectelor* în RDS se încadrează în procedura standard de implementare a proiectelor și este atribuția nemijlocită a ADR.

În scopul monitorizării permanente a proiectelor aflate în proces de implementare, pe parcursul semestrului I 2014, au fost efectuate peste 40 de vizite în teritoriu. Informația constatată în cadrul vizitelor a contribuit la intervenția urgentă pe domeniile problematice identificate.

Sub aspect financiar procesul de monitorizare s-a manifestat în analiza permanentă a îndeplinirii volumului de lucrări pe proiecte și verificarea corespunderii cheltuielilor efective cu planul de finanțare, stabilirea economiilor/supra cheltuielilor pe proiecte individuale și înaintarea propunerilor de modificare a planului anual de finanțare.

Procedura de monitorizare se finalizează prin elaborarea de note informative și rapoarte periodice, care au fost întocmite și prezentate MDRC în termenii stabiliți.

➤ *Organizarea recepțiilor la terminarea lucrărilor.* În perioada de raportare au fost integral finalizate lucrările în cadrul proiectului „Reconstrucția drumului Sagaidac - Porumbrei M3 (variantă asfaltată)”. La data de 13 mai 2014 a avut loc recepția la terminarea lucrărilor executate. Recepția finală a fost planificată pentru semestrul II al anului 2014.

Rezultatele obținute în urma implementării proiectelor investiționale în perioada de raportare:

- A fost finalizată integral construcția a 2,68 km de drum în cadrul proiectului „Reconstrucția drumului Sagaidac - Porumbrei M3 (variantă asfaltată)” .
- Au continuat lucrările de construcție în cadrul proiectului ”Renovarea drumului L-510 R-30 Ștefan Vodă - Talmaza”. Pe un sector de 10 km (din 16,025 km) lucrările sunt finalizate.
- În cadrul proiectului ”Reabilitarea zonei de odihnă și agrement "Lacul Sărat" or. Cahul a fost relansată licitația publică pentru achiziționarea lucrărilor de construcție a bazinului lacului. Contractul cu antreprenorul SRL ”SabrisCom” a fost reziliat, motivul fiind nerespectarea obligațiilor contractuale de către antreprenor.
- În cadrul proiectului ”Reabilitarea infrastructurii drumului în s. Carahasani” au fost inițiate lucrările de construcție. În perioada de raportare au fost efectuate lucrări de construcție a drumului pe un sector de 0,9 km. (din 3,18 km. planificați).
- Au fost realizate integral procedurile de achiziții publice pentru 5 proiecte de dezvoltare regională.

Construcția drumului Ștefan Vodă - Talmaza

Drumul Sagaidac-Porumbrei

Str. Spirin (starea actuală)

2.3. Asigurarea unui management financiar eficient în implementarea proiectelor

Pe parcursul implementării proiectelor investiționale este dusă evidența utilizării mijloacelor financiare pe proiecte individuale, efectuată analiza utilizării surselor alocate și corelarea cheltuielilor efective cu planurile de finanțare. Periodic sunt prezentate rapoarte privind valorificarea mijloacelor financiare către MDRC. Detalii privind valorificarea surselor bugetare din FNDR vezi în anexele 1,2 și 3 la raport.

2.4. Monitorizarea, evaluarea și raportarea asupra proiectelor implementate în RDS

Monitorizarea implementării proiectelor investiționale în perioada de raportare s-a realizat de către specialiștii secției management proiecte ADR Sud în cadrul a peste 40 vizite pe teren la locul implementării proiectelor.

În iunie 2014, specialiștii secției statistice regionale din cadrul MDRC și angajații ADR Sud au evaluat impactul proiectului "Construcția drumului Codreni - Sagaidacul Nou, r. Cimișlia".

Scopul prioritar al evaluării proiectului a fost de a evidenția în ce măsură activitățile proiectului corespund așteptărilor beneficiarilor sub aspect de relevanță, eficiență, eficacitate, impact și durabilitate.

În rezultatul evaluării impactului proiectelor implementate în regiuni, responsabilii de la MDRC elaborează rapoarte, unde sunt specificate observații și recomandări de care se va ține cont în procesul de implementare a unor proiecte similare.

*Evaluarea proiectului drumului
Codreni – Sagaidacul Nou*

Raportarea asupra proiectelor implementate în RDS se efectuează prin elaborarea rapoartelor trimestriale pe proiectele individuale aflate în proces de implementare și a rapoartelor trimestriale privind monitorizarea mijloacelor financiare. În etapa de finalizare a proiectelor sunt elaborate și rapoarte finale de implementare a proiectelor. Astfel, pe parcursul primului semestru, a fost elaborat și prezentat MDRC 1 raport final pentru proiectul "Construcția drumului Codreni – Sagaidacul Nou, r-nul Cimișlia".

De asemenea, la solicitarea MDRC sunt elaborate și prezentate rapoarte săptămânale privind progresul în implementarea proiectelor de dezvoltare regională implementate în RDS.

2.5. Atragerea investițiilor pentru proiectele din POR Sud 2013-2015

În scopul identificării surselor adiționale de finanțare pentru proiectele din POR Sud 2013-2015, care nu au obținut acoperire financiară din FNDR, ADR Sud întreprinde un șir de măsuri care vin să faciliteze procesul de atragere a investițiilor în regiune. În perioada de raportare în acest sens au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- ✓ au fost depuse spre finanțare către Ambasada Cehă, 2 dosare pe proiectele incluse în POR Sud 2013-2015: "*Gestionarea integrată a deșeurilor menajere solide în raionul Cimișlia*" aplicant Consiliul raional Cimișlia, și "*Modernizarea stației de epurare a apelor reziduale în orașul Taraclia*" aplicant primăria or. Taraclia. În acest context, au fost revizuite cererile de finanțare, adaptate conform formularului de aplicare a Ambasadei Cehă pentru concursul de proiecte cu valoare mare, traduse în limba engleză și depuse spre finanțare;
- ✓ în faza de examinare de către experții din cadrul Ambasadei Japoniei se află proiectul "Evacuarea centralizată a deșeurilor din s. Roșu" aplicant primăria s. Roșu, raionul Cahul, care a fost înaintat de ADR Sud pentru finanțare;
- ✓ pe site-ul ADR Sud a fost creată o nouă rubrică „Proiecte care necesită finanțare” unde sunt promovate proiectele din POR Sud, care, la moment nu au acoperire financiară;
- ✓ În cadrul seminarului regional desfășurat în or. Cahul la data de 09.06.2014 în contextul săptămânii Moldova Business Week 2014, a fost adus la cunoștința participanților, portofoliul de proiecte din POR Sud 2013-2015 care necesită finanțare, cu o argumentare clară a investițiilor necesare pentru fiecare proiect;
- ✓ În permanență sunt duse tratative cu ministerele de resort pentru a obține co-finanțări pentru proiectele din POR (Fondul rutier, Fondul ecologic, etc.).

3.1. Promovarea potențialului de dezvoltare a RDS

ADR Sud este o instituție de importanță regională, care are menirea de a promova imaginea și potențialul întregii Regiuni de dezvoltare. În acest scop, pe pagina oficială a ADR Sud sunt reflectate evenimentele ce se desfășoară în întreaga zonă de Sud, atât de ordin cultural cât și social.

Informațiile despre potențialul cultural și turistic al regiunii se regăsesc atât în publicațiile pe site, cât și în materialele promoționale și informative elaborate și distribuite în cadrul evenimentelor organizate de ADR Sud. Partenerii naționali și internaționali ai ADR Sud sunt informați despre activitatea Agenției și prin intermediul unor seturi de materiale promoționale, oferite în cadrul vizitelor oficiale și de studiu.

În scopul atragerii investițiilor în RDS și dezvoltarea spiritului antreprenorial, ADR Sud și-a propus să organizeze în luna septembrie 2014 forumul regional *"Parcuri industriale și incubatoare de afaceri - instrumente de atragere a investițiilor în regiunile de dezvoltare"*. A fost pregătit scenariul evenimentului, identificați parteneri în organizarea forumului: Agenția Cehă pentru Dezvoltare(ACD), ODIMM, MIEPO, etc. Beneficiarii direcți vor fi APL, administratorii Parcurilor Industriale și a Incubatoarelor de Afaceri din țară, agenți economici existenți și potențiali, , etc.

Pentru a impulsiona scrierea și înaintarea proiectelor ce țin de prioritatea II din SDR Sud, "Diversificarea economiei și susținerea sectorului privat" ADR Sud a elaborat și depus către ambasada Republicii Ceha proiectul *"Consolidarea capacităților actorilor locali și regionali în aplicarea instrumentelor de dezvoltare socio-economică echilibrată în Regiunea Sud"*. Proiectul prevede acordarea suportului APL în elaborarea conceptelor de proiecte în acest domeniu. Prin proiect, de asemenea, va fi elaborat un Ghid "Implicarea sectorului privat în dezvoltarea regională" (ghid practic pentru APL).

Prezentarea proiectului ACD în cadrul vizitei la ADR Sud

Agenția Cehă pentru Dezvoltarea devenit deja un partener fidel al ADR Sud, astfel proiectul menționat nu este singurul care susține dezvoltarea sectorului privat în RDS. Inițiat în anul 2013, în plin proces de implementare se află proiectul "Suport acordat producătorilor de legume și fructe din Republica Moldova", în cadrul căruia un producător din RDS este susținut în vederea dezvoltării afacerii, prin procurarea utilajului pentru o cameră frigorifică, care va permite păstrarea producției și comercializarea acesteia la prețuri avantajoase în perioada rece a anului.

Semnarea Memorandumului de înțelegere între ADR Sud și AȘM

În perioada de raportare ADR Sud a încheiat cu Institutul de Ecologie și Geografie (IEG) al Academiei de Științe a Moldovei (AȘM) Memorandumul de înțelegere în vederea îmbunătățirii factorilor de mediu și a calității vieții în regiune.

În baza Memorandumului de colaborare , a fost organizată o masă rotundă privind promovarea realizărilor științifice în regiunile de dezvoltare. În cadrul evenimentului reprezentanții

IEG au prezentat un atlas regional care cuprinde peste 40 hărți pe diverse domenii, de la istorie și geografie, la resurse naturale, populație, infrastructură și alte domenii importante pentru dezvoltarea regiunilor. La fel a fost prezentată o tehnologie modernă GIS, care fiind implementată în agenție va permite administrarea și analiza datelor cu caracter spațial.

Este în curs de elaborare ghidul turistic ”Vizitează RDS”. Până în acest moment au fost colectate materiale, date, informații necesare pentru elaborarea acestui îndrumar turistic.

Conferința Națională privind implementarea Strategiei de Gestionare a Deșeurilor pentru anii 2013-2027

În cadrul Conferinței Naționale privind implementarea Strategiei de Gestionare a Deșeurilor pentru anii 2013-2027 desfășurată la data de 15 mai curent la Chișinău, a fost efectuată o analiză a oportunităților investiționale în domeniul managementului deșeurilor. Se dorește instituirea unui sistem sigur pentru mediu

și economic eficient, de gestionare a deșeurilor în Regiunea de Sud.

Reprezentanți ai administrației Portului Liber Internațional Giurgiulești, au întreprins o vizită în or. Cimișlia, cu scop de stabilire a relațiilor de colaborare cu ADR Sud. Interesul administratorului olandez ține de implementarea în zona Giurgiulești a proiectelor investiționale de infrastructură de management a deșeurilor și de alimentare cu apă și canalizare prin care pot obține beneficii atât portul cât și APL și întreaga regiune de dezvoltare sud. În finalul vizitei, delegația olandeză și reprezentanții ADR Sud, au stabilit acțiuni comune, ce urmează a fi întreprinse în scopul colaborării ulterioare, în beneficiul Regiunii Sud.

Vizita administrației Portului Giurgiulești la sediul ADR Sud

Seminar regional, Cahul, 9 iunie 2014

În cadrul săptămânii investiționale în R Moldova desfășurată în perioada 9-15 iunie 2014 ”Moldova Business Week”- în Regiunea de Dezvoltare Sud s-a organizat un seminar regional (9 iunie, Cahul). La eveniment au participat reprezentanți ai sectorului privat și a APL din regiune, membrii CRD Sud și alți factori interesați. În cadrul seminarului specialiștii ADR Sud au prezentat avantajele, performanțele și potențialul de

dezvoltare al regiunii de dezvoltare sud. Obiectele balneare, peisagistice, ieșirea la Dunăre, oferă oportunități care nu sunt încă pe deplin valorificate, iar dezvoltarea acestora va genera crearea a noi locuri de muncă.

A fost prezentat și potențialul investițional din RDS, inclusiv proiectele investiționale incluse în POR Sud 2013-2015 care sunt în așteptare de finanțare.

3.2 Consolidarea capacităților actorilor de dezvoltare regională

Reușita implementării cu succes a politicii de dezvoltare regională, depinde în mare măsură de dezvoltarea continuă a capacităților actorilor implicați în dezvoltarea regională: ADR, APL, CRD, ONG, etc.

În scopul fortificării capacității personalului ADR, au fost identificate necesitățile de instruire a specialiștilor ADR Sud și a altor actori de dezvoltare regională și a fost elaborat și prezentat MDRC Programul de dezvoltare a capacităților ADR Sud pentru anul 2014, despre implementarea căruia ministerul este informat prin intermediul rapoartelor trimestriale.

Dezvoltarea capacităților specialiștilor ADR Sud

Pe parcursul anului 2014, angajații agenției au beneficiat de instruirii sub formă de seminare de informare, ateliere de lucru, mese rotunde, forumuri, conferințe, vizite de studiu organizate de MDRC și partenerii de dezvoltare.

Instruirile de care au beneficiat angajații ADR Sud au fost organizate în mare parte în cadrul unor proiecte cu finanțare externă gestionate de GIZ, BNS, PNUD, IDIS Viitorul, CONTACT Cahul, etc. Subiectele instruirilor s-au referit la statistica regională, achiziții publice, dezvoltarea regională rurală, management financiar, gestionarea riscurilor, scrierea proiectelor cu finanțare externă, sistemul de monitorizare și evaluare bazat pe rezultate (MBR), comunicare, etc. Total în perioada de raportare 16 specialiști din cadrul ADR Sud au participat la 43 sesiuni de instruire pe diverse domenii tangente DR.

De asemenea, specialiștii ADR Sud au participat la diverse conferințe, forumuri, congrese, expoziții, cum ar fi:

- Expoziția internațională specializată "MoldConstruct" privind implementarea tehnologiilor inovatoare domeniul construcțiilor, găzduită de MOLDEXPO în perioada 20-22 martie 2014;
- Evenimentul de Nivel Înalt Dezvoltarea Durabilă Verde a Moldovei, Chișinău, Guvernul RM, 8 aprilie 2014;
- Reuniunea „Cooperarea transnațională Ro-Ua-Md în cadrul strategiei UE pentru regiunea Dunării” SUERD, organizată de Asociația Siret – Prut – Nistru, Iași, 6 mai 2014;
- Conferința națională privind implementarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, Ministerul Mediului, 6 mai 2014;
- Conferința de cooperare internațională "Depășirea disparităților regionale", Chișinău, 21-22 mai 2014;
- Conferința de bună Guvernare: Regiunea Mării Negre, 23 mai 2014.

Dezvoltarea capacităților actorilor de DR (CRD, APL, sectorul privat, ONG, etc.)

Elaborat în anul 2013, implementarea Programului de dezvoltare a capacităților membrilor CRD, a continuat și în anul 2014. Seminarul "Guvernanță regională - de la concept la practică" organizat de ADR Centru în perioada 23-25 aprilie 2014, a fost destinat membrilor CRD din cele 3 regiuni de dezvoltare ale țării. În cadrul seminarului au participat și 5 reprezentanți din RDS, care au fost familiarizați cu experiența Germaniei, cu referire la: forme de cooperare și participare, instrumentele de analiză, evaluare și asigurare a cooperării actorilor implicați în procesele de DR, analiza și evaluarea mecanismelor existente de cooperare în DR, rolul Grupurilor de lucru asupra funcționării instituțiilor de DR.

Dezvoltarea capacităților APL în perioada de raportare, a fost asigurată prin intermediul atelierelor de lucru, sesiuni de informare (18 la număr) organizate în colaborare cu partenerii de dezvoltare.

GIZ în parteneriat cu Academia de Administrare Publică a organizat în primul semestru al anului 2014, cursuri de dezvoltare profesională axate pe consolidarea capacităților APL-urilor în realizarea politicilor de dezvoltare regională în 3 domenii: planificare strategică integrată, managementul și elaborarea programelor/proiectelor și dezvoltarea regională. 21 reprezentanți ai APL din RDS au participat la aceste instruiri.

Unul din obiectivele atelierelor de lucru în cadrul planificării regionale sectoriale a fost dezvoltarea capacităților APL în elaborarea programelor și proiectelor de infrastructură (AAC, MDS, EE și DRL). 72 reprezentanți ai APL din RDS au beneficiat de oportunitatea de a învăța în cadrul a 7 ateliere desfășurate în perioada de raportare.

În cadrul a 2 sesiuni de instruire organizate în parteneriat cu ”Contact Cahul”, 33 reprezentanți ai APL, ADR Sud, ONG și sectorul privat din RDS au fost instruiți cum să scrie proiecte creând pentru aceasta parteneriate durabile și cum să identifice finanțatori pentru implementarea proiectelor.

Cu suportul GIZ, în anul 2014 a început implementarea subcomponentei „Suportul complementar acordat sectorului privat” (SCSP), care și-a propus ca obiectiv consolidarea capacităților întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) din cele trei regiuni de dezvoltare și pregătirea acestora pentru participare la licitațiile publice organizate de ADR pentru proiecte de infrastructură (AAC, MDS, EE și DRL). În cadrul primei mese rotunde desfășurate la data de 23 mai în or. Cahul au fost identificate necesitățile de instruire și tematicile pentru seminarele ulterioare la nivel regional. Participanți 35 persoane.

Un subiect interesant ”Aspirațiile R Moldova, de la fonduri naționale la fonduri europene” a fost pus în discuție în cadrul mesei rotunde organizate de ADR Sud în parteneriat cu IDIS Viitorul. 19 reprezentanți ai APL, ONG și ADR au participat la acest eveniment.

Total în perioada de raportare 291 reprezentanți ai APL, ONG, sectorul privat din RDS au beneficiat de activități de dezvoltare a capacităților.

Dezvoltarea capacităților prestatorilor de servicii în sectorul AAC

În anul 2013 cu suportul GIZ a fost elaborat Programul de Creștere a capacităților operatorului de servicii AAC, implementarea căruia va fi lansată în semestrul II, 2014.

3.3 Consolidarea relațiilor de cooperare transfrontalieră și transnațională

Pentru intensificarea schimbul de experiență cu țările membre ale UE, ADR Sud participă pe rol de partener asociat în cadrul a 2 proiecte internaționale: CC-WARE și CO-WANDA.

Obiectivul cheie al proiectului CO-WANDA este de a elabora Convenția Internațională pentru managementul deșeurilor generate de nave, prin definirea regulilor și procedurilor administrative pentru managementul deșeurilor pe Dunăre.

Misiunea ADR Sud în acest proiect este de a reprezenta Republica Moldova în cadrul activităților cheie ale proiectului și de a informa autoritățile naționale și factorii interesați din țară, despre progresul și rezultatele proiectului.

În perioada de raportare în cadrul acestui proiect ADR Sud a realizat următoarele:

- Elaborarea, prin intermediul experților angajați, a raportului tehnic pentru Republica Moldova privind Convenția internațională a deșeurilor navale generate pe Dunăre;
- Distribuite beneficiarilor buletinele informative electronice în limba română despre realizările din cadrul proiectului, pliantul informativ și alte materiale promoționale (calendare, pixuri, etc.);
- Elaborate rapoarte periodice privind activitățile proiectului și prezentate în cadrul ședințelor de informare privind Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării (SUERD), organizate de MDRC și MM.

În cadrul proiectului CC-WARE „Reducerea vulnerabilității resurselor de apă în condițiile schimbărilor climatice”, ADR Sud a fost acceptat oficial ca partener asociat. Până în prezent au fost atinse următoarele rezultate, la realizarea cărora au luat parte toți partenerii proiectului:

- Stabilită metodologia de cartografiere la nivel transnațional a riscurilor surselor de apă potabile în condițiile schimbărilor climatice;
- Evaluate ecosistemele și opțiunile de management pentru îmbunătățirea lor în condițiile schimbărilor climatice;
- Analizată legislația și îmbunătățite documentele de politici cu privire la utilizarea terenurilor și resursele acvatice;
- Stabilită metodologia de elaborare a strategiei transnaționale privind adaptarea la schimbările climatice, etc.

ADR Sud acordă un interes deosebit pentru viitoarele programe transfrontaliere 2014-2020. În acest sens, agenția a dezvoltat o idee de proiect cu tema ”Conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice în ariile protejate din Dunărea de Jos”, pentru participare în cadrul consultărilor cu privire la stabilirea obiectivelor prioritare ale viitorului program de finanțare european DANUBE. Pentru dezvoltarea ideii de proiect au fost efectuate multiple consultări cu Ministerul Mediului și Rezervația științifică „Prutul de Jos”, studiată legislația europeană privind Dunărea. A fost elaborată fișa de proiect conform cerințelor Platformei tematice POLE 9 ”*Greener Transport Systems*”, creată în cadrul Programului Sud Estul Europei, pentru asigurarea sinergiei dintre proiecte și valorificarea rezultatelor conform inițiativelor anterioare. Fișa a fost transmisă către liderul platformei - VIA DONAU din Viena (partenerul lider în proiectul CO-WANDA). Ulterior fișa de proiect a fost inclusă în fișierul de sumarizare a ideilor de proiecte, care a fost diseminată tuturor membrilor platformei cât și altor beneficiari ai Programului din diferite țări ale Europei pentru familiarizare și identificare de parteneri.

În contextul marcării Zilei Europei și liberalizării regimului de vize cu Uniunea Europeană, ADR Sud și-a propus informarea publicului larg, despre avantajele cooperării Republicii Moldova cu Uniunea Europeană.

În acest context, s-au desfășurat mai multe activități de promovare a colaborării RDS cu partenerii europeni, printre care:

- Participarea instituțiilor de dezvoltare regională (CRD Sud și ADR Sud la Reuniunea: „Cooperarea transnațională România - Republica Moldova - Ucraina în cadrul Strategiei UE pentru regiunea Dunării”;
- Organizarea și desfășurarea seminarului regional „Beneficiile integrării Republicii Moldova în UE”;
- Elaborarea și diseminarea pliantului informativ „Suport acordat de partenerii externi în consolidarea potențialului Regiunii de Dezvoltare Sud”.

Ziua Europei marcată în RDS

Astfel, pliantul informativ a fost diseminat în mai multe licee, în rândul tinerilor pro-activi membri ai "EURO Club" Cimișlia, voluntarilor ONG-lui "Tineri pentru Tineri", în centrele raionale din Regiune, precum și locuitorilor orașului Cimișlia.

Prin aceste acțiuni, ADR Sud și-a propus să accentueze aportul direct al Uniunii Europene la dezvoltarea socio - economică a regiunii Sud, dar și a întregii țări.

Vizite de studiu în cadrul proiectelor internaționale

Întru fortificarea capacității instituționale, atingerea unui nivel înalt de profesionalism al actorilor locali în implementarea cu succes a SDR Sud, în perioada de referință au fost efectuate 2 vizite de studiu peste hotarele țării beneficiari în cadrul vizitelor fiind 3 angajați ai ADR Sud și 8 membri CRD Sud.

Vizita de studiu în cadrul proiectului CO-WANDA

La data de 25 februarie 2014, 2 specialiști din cadrul ADR Sud au participat la cea de a 2-a Reuniune a Consiliului Internațional de Implementare a proiectului CO-WANDA în Bratislava, Slovacia.

Scopul reuniunii, a fost de a discuta și analiza conținutul proiectului de text al Convenției CO-WANDA în varianta inițială precum și lucrul asupra întrebărilor tehnico-administrative în cadrul grupurilor de lucru.

ADR Sud este unul din cei 12 parteneri din cele 9 țări riverane Dunării implicați în proiect.

Vizita de studiu în România

La data de 25 aprilie curent, la Iași a avut loc reuniunea transfrontalieră în cadrul Strategiei UE pentru Regiunea Dunării (SUERD).

Regiunea de Dezvoltare Sud a fost reprezentată de președintele CRD Sud, directorul ADR Sud și 8 președinți de raioane din RDS

Evenimentul, parte a unui proiect pilot, a avut drept obiectiv principal creșterea absorbției fondurilor europene în cadrul programelor de finanțare 2014-2020, prin valorificarea noului mecanism de cooperare oferit de Strategia Dunării.

Conform organizatorilor, în prima etapă este important de a stimula cooperarea dintre instituțiile administrației centrale și cele locale, mediul universitar, mediul de afaceri și organizațiile neguvernamentale din România și Republica Moldova, prin asigurarea unei mai bune cunoașteri a cadrului instituțional al Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării.

Agenda reuniunii de la Iași a inclus teme referitoare la cooperarea transnațională și transfrontalieră în cadrul Strategiei UE pentru regiunea Dunării, consolidarea guvernantei la nivel național și transfrontalier și propuneri de soluții integrate de finanțare a proiectelor. ADR Sud a avut o prezentare privind rolul structurilor regionale din RDS în atragerea fondurilor europene.

Domeniul de activitate 4. COMUNICARE ȘI TRANSPARENȚĂ

În perioada de referință au fost elaborate 196 comunicate de presă, invitații și note informative, care au fost plasate pe pagina oficială a Agenției de Dezvoltare Regională Sud www.adrsud.md, pe portalul informațional www.comunicate.md, www.ziudeazi.md și pe panourile informative din incinta consiliilor raionale din RDS.

Materialele elaborate de către ADR Sud au fost preluate de sursele media din țară și din regiune - 8 reportaje TV, 8 reportaje radio, 60 articole în presa scrisă. Activitatea ADR Sud a fost reflectată în emisiunile radio și TV ale Tele - Radio Moldova, AiciTV, Bass-TV, Studio - L.md, Regional TV, ProMedia Tv și Radio, Unimedia.

Cea mai multă informație este oferită publicului larg prin intermediul paginii oficiale a ADR Sud www.adrsud.md. Au fost elaborate 6 Buletine Informative, care sunt expediate la sfârșitul fiecărei luni beneficiarilor și postate pe www.issuu.com, www.scribd.com cât și pe conturile Agenției de pe rețelele de socializare. În scopul sporirii transparenței, a fost modificată rubrica "Achiziții publice", fiind structurată pe trei componente "Planificare", "Proceduri", "Contracte", actualizate sistematic.

Pentru a oferi acces la informațiile despre activitatea Agenției, partenerilor interesați, comunicatele informative sunt traduse în limba engleză și publicate pe pagina web a ADR Sud. În perioada de raportare pagina oficială a înregistrat 116 mii accesări, astfel, circa 21,6% din populația regiunii manifestă interes pentru activitatea ADR Sud. În comparație cu aceeași perioadă a anului trecut acest indicator este în creștere cu 43 la sută.

Specialistul în comunicare al ADR Sud a făcut parte din grupul de lucru în campania de conștientizare "Apă de calitate la tine în localitate". În cadrul campaniei, locuitorii raionului Cahul au fost informați despre beneficiile serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, dar și despre responsabilitatea cetățenilor de a achita la timp facturile pentru acest bun comun.

Campania a constat în predarea a 70 lecții publice tematice pentru elevii a 35 instituții de învățământ din raionul Cahul. Au fost organizate 3 concursuri tematice de desen, pe categorii de vîrstă, concursul interactiv "TVC - Tinerețe, Vis, Cutezanță". Sloganul campaniei a fost însoțit de 2000 de broșuri și 4000 de pliante, care au fost distribuite cetățenilor în cadrul celor 32 de întâlniri publice organizate. 400 de postere au fost plasate în 50 de localități care nu sunt deocamdată racordate la serviciul de apă și canalizare. Mesajul campaniei a fost imprimat pe 8 panouri stradale.

1 iunie Ziua internațională a copiilor în cadrul campaniei de informare "Apă de calitate la TINE în localitate"

La data de 1 iunie 2014 Contact-Cahul și partenerii campaniei de informare "Apă de calitate la TINE în localitate" au organizat un eveniment inedit dedicat Zilei internaționale a copiilor. În cadrul evenimentului au fost premiați câștigătorii finali ai concursului de desene, ceea ce a contribuit la stimularea interesului și participării creative a copiilor în cunoașterea problemelor localității și însușirea unor norme de comportament ecologic.

Concursul de desene în cadrul campaniei de informare "Apă de calitate la TINE în localitate"

Serviciul comunicare al ADR Sud a mediatizat și promovat Campania în presa regională și națională, radio și tv regionale, a identificat și premiat trei câștigători din partea Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

Cu ocazia Zilei Europei, a fost elaborat și diseminat în Regiune pliantul informativ "Suport

acordat de partenerii europeni în consolidarea potențialului Regiunii de Dezvoltare Sud".

În scopul promovării eficiente a proiectelor investiționale de dezvoltare regională, a fost modificat și îmbunătățit design-ul și cromatică panourilor informative plasate la proiectele în derulare. ADR Sud promovează prin toate mijloacele de informare de care dispune, modalitățile de accesare a surselor alternative de finanțare, anunță despre sesiunile de informare și instruire organizate în regiune, promovează potențialul investițional al Regiunii de Dezvoltare Sud, inclusiv potențialul turistic, oferind în acest sens un spectru larg de informații tuturor celor interesați.

Ziua Europei marcată în RDS

Domeniul de activitate 5. ACTIVITATE OPERAȚIONALĂ

5.1 Planificarea și utilizarea eficientă a surselor financiare destinate activității operaționale ale agenției

Fiind finanțată din surse publice ADR Sud aplică procedurile de achiziții publice prevăzute de legislația în vigoare pentru procurare de bunuri și servicii necesare bunei funcționări.

Astfel, pentru a asigura funcționalitatea agenției pe parcursul anului 2014, în perioada de raportare au fost achiziționate bunuri și servicii în valoare totală de 248,1 mii lei.

Managementul financiar și al gestiunii contabile a ADR Sud s-a realizat în perioada de raportare prin:

- planificarea financiară a cheltuielilor operaționale ale ADR Sud în strictă corespundere cu normativele în vigoare;
- administrarea și gestionarea eficientă a bunurilor din patrimoniu cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare;
- planificarea bugetului operațional al agenției și urmărirea execuției acestuia;
- organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare;
- întocmirea și prezentarea în termenii stabiliți a diverselor rapoarte contabile organelor de resort din teritoriu.

La compartimentul cheltuieli operaționale și buna funcționare a Agenției în semestrul I al anului 2014, au fost valorificate 1183,1 mii lei (din care: 1061,2 mii lei din mijloacele FNDR și 121,9 mii lei din fondul GIZ).

La capitolul control financiar preventiv, ADR Sud în perioada de raportare a fost supus verificărilor din partea unor organizații abilitate, care la finalul controalelor au elaborat rapoarte de constatări și recomandări :

- Raport de audit intern „Corectitudinea și regularitatea eliberării în numerar și facturarea proiectului, utilizarea contribuției financiare și de acordare a contractelor de prestare bunuri și servicii”, executat de către secția audit intern a MDRC asupra proiectelor implementate din sursele GIZ;
- Inspectarea tematică privind corectitudinea executării contractelor de achiziții publice pe perioada 01.01.2011 – 01.12.2013, efectuat de către Inspekția financiară;
- Verificarea corectitudinii stabilirii și plății indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă pentru perioada 2011 – 2013, efectuat de către CNAS Cimișlia;
- Raportul auditului extern „Auditul situațiilor financiare ale MSPL în Moldova 12.2505.1 – 001.00”, pentru perioada 01.04.13 – 31.12.13.

5.2 Asigurarea secretariatului CRD Sud

Pe parcursul perioadei de raportare ADR Sud a asigurat funcționalitatea Consiliului Regional de Dezvoltare Sud, structura regională deliberativă, fără personalitate juridică, constituită în vederea elaborării, coordonării și monitorizării politicii de dezvoltare regională la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud.

În perioada ianuarie-iunie 2014 au fost desfășurate 2 ședințe CRD Sud, ADR oferindu-i tot suportul necesar (logistic, informațional, metodologic și consultativ). În cadrul ședințelor s-au discutat probleme și au fost luate decizii importante vizavi de activitatea ADR Sud și procesul de dezvoltare regională.

Ședința nr.1 CRD Sud organizată în Leova

Ședința nr.2 CRD Sud organizată în Cahul

În cadrul acestor ședințe CRD Sud a aprobat 9 decizii, cele mai importante din ele fiind aprobarea Programelor regionale în sectoarele EE și AAC, aprobarea planului de acțiuni privind elaborarea SDR Sud 2020 și a Regulamentului de organizare și funcționare a Comitetului de planificare strategică în RDS, etc. Cu regularitate CRD Sud a fost informat despre mersul realizării activităților incluse în planul anual de activitate al ADR Sud pentru anul 2014.

Pe tot parcursul anului, a fost asigurată informarea membrilor CRD despre activitățile realizate, fiind distribuit lunar buletinul informativ electronic „Dezvoltarea Regională”.

Concluzii

ADR Sud este o instituție relativ nouă (creată în 2010), dar cu responsabilități destul de mari sub aspectul:

- implementării politicii statului de dezvoltare regională la nivel de regiune (politică relativ nouă pentru R. Moldova);
- elaborării de politici la nivel de regiune (SDR Sud și POR Sud);
- implementării proiectelor investiționale cu costuri destul de mari din sursele bugetare și din surse externe;
- creării de parteneriate durabile pentru elaborarea și implementarea strategiei regionale, și a programelor regionale sectoriale, etc.

În acest context este foarte important ca ADR să fie o instituție competentă din punct de vedere instituțional și profesional, să aibă capacități să elaboreze politici coerente și durabile pentru regiunea de dezvoltare și să implementeze proiecte investiționale pentru prosperarea regiunii de dezvoltare și a locuitorilor ei.

Activitățile realizate de ADR Sud în anul 2014, vin să demonstreze performanța în ascensiune a instituției. În comparație cu anii precedenți a crescut nivelul de profesionalism al angajaților ADR Sud, nivelul de promovare și implementare a proiectelor investiționale, calitatea activităților organizate de agenție.

În anul 2013-2014 angajații ADR Sud au obținut o experiență bogată în elaborarea, cu suportul GIZ, a Programelor regionale sectoriale pe patru domenii majore de intervenție tangente priorităților din SDR Sud: AAC, MDS, EE și DRL.

Procesul de planificare regională sectorială inițiat în anul 2013 a permis de a aplica o nouă abordare în elaborarea proiectelor, conform căreia proiectele sunt dezvoltate în baza documentelor de politici regionale. Aceste activități ar putea, fie substitui sau completa pe viitor, apelurile de propuneri de proiecte.

Procesul participativ utilizat în acest exercițiu a sporit credibilitatea ADR Sud în raport cu APL din regiune. Mai mult ca atât, în anul 2014, ADR Sud pentru prima dată și-a asumat rolul de facilitator în elaborarea conceptelor de proiecte și astfel și-a sporit vizibilitatea la nivel local.

În anul 2014 ADR Sud a sporit ponderea activităților destinate pentru susținerea sectorului privat. Aceste activități vizează dezvoltarea capacităților agenților economici din regiune de a participa la achiziții publice. În susținerea sectorului privat și promovării de parteneriate publice private vine și proiectul depus la ambasada Cehiei *“Consolidarea capacităților actorilor locali și regionali în aplicarea instrumentelor de dezvoltare socio-economică echilibrată în Regiunea Sud”*.

Din an în an tot mai multe studii de fezabilitate sunt elaborate pentru RDS, lucru ce fundamentează elaborarea de proiecte investiționale regionale eficiente și durabile.

În perioada de raportare, ADR Sud a gestionat implementarea a 8 proiecte investiționale finanțate din sursele FNDR, 5 din care, proiecte noi aprobate spre finanțare în anul 2014. Comparativ cu perioadele similare ale anilor precedenți, 2012 și 2013, a crescut considerabil suma mijloacelor financiare valorificate, respectiv de 2,9 ori față de anul 2012 și cu 62 la sută față de anul 2013.

În anul 2014 din sursele FNDR au obținut finanțare 2 proiecte din raioanele Leova și Taraclia, care pînă acuma nu au beneficiat de proiecte cu finanțare din fond (cu excepția unui proiect din domeniul MDS implementat de ADR Sud în toate cele 8 centre raionale din RDS).

În procesul de diversificare a surselor de finanțare pentru proiecte regionale și atragere a investițiilor, ADR Sud a colaborat strâns cu partenerii de dezvoltare GIZ și Agenția Cehă pentru Dezvoltare. Proiectele transnaționale CO-WANDA și CC-WARE vor avea un ecou de lungă durată în stabilirea de parteneriate pentru elaborarea și implementarea unor proiecte internaționale.

A fost asigurată transparența activității ADR Sud pe tot parcursul perioadei de raportare prin informarea, atât a membrilor CRD Sud și a altor actori de dezvoltare, cât și tuturor celor interesați utilizând în acest sens diverse surse de informare.

În anul 2014 ADR Sud a participat pentru prima dată în organizarea și desfășurarea, în parteneriat cu ONG "CRAION Contact Cahul", a campaniei de conștientizare "Apă de calitate la TINE în localitate", activitate susținută financiar de GIZ. Această experiență a permis afirmarea ADR Sud nu doar ca implementator de proiecte investiționale în RDS, dar și ca informator și formator de atitudini. Importanța acestei activități comune se manifestă și în înțelegerea, inclusiv și la nivel de ADR, că campaniile de conștientizare trebuie să se desfășoare atît în perioada pre-implementare, cît și pe toată durata implementării proiectelor, astfel ca beneficiarii să conștientizeze necesitatea și beneficiile eventuale ale proiectelor ce se implementează în favoarea cetățenilor.

Ținând cont de reușitele obținute și de lecțiile învățate, ADR Sud va continua realizarea activităților care vor sta la baza implementării cu succes a SDR Sud, pentru prosperarea continuă a RDS și a populației acestei regiuni.